

บทสรุปการจัดโครงการ Knowledge Management เรื่อง “การจ่ายค่าตอบแทนที่ให้อาสาสมัคร”

สืบเนื่องจากคณะสหเวชศาสตร์มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการทำงานวิจัย และผลิตผลงานวิจัยของคณาจารย์ และนักวิชาการภายในคณะฯ เพื่อตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้มีการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานวิจัย ที่จะเป็นอุปสรรค หรือส่งผลกระทบต่อการทำงานวิจัย หรือปัญหาหลักที่เกิดจากความไม่เข้าใจ หรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกันของบุคลากรภายในคณะฯ พบว่า ปัญหาความเข้าใจที่ไม่ตรงกันของการจ่ายค่าตอบแทนให้อาสาสมัคร ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย สามารถส่งผลให้เกิดความล่าช้า ดังนั้นทางกลุ่มผู้ดำเนินการกิจกรรมโครงการ Knowledge Management จึงได้นำเสนอในเรื่อง “การจ่ายค่าตอบแทนที่ให้อาสาสมัคร”

จากการพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากคณะกรรมการดำเนินงาน (ที่ปรากฏรายชื่อดังโครงการฯ) ได้ข้อสรุปเป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการกำหนด “การจ่ายค่าตอบแทนที่ให้อาสาสมัคร” ดังข้อเสนอแนะที่ 1 และ 2 ทั้งนี้คณะกรรมการดำเนินงานได้อ้างอิงถึงข้อมูลที่เป็นมาตรฐานในการพิจารณาจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ หัวข้อการจ่ายค่าตอบแทนที่ให้อาสาสมัคร” โดยอ้างอิงจากสารชมรมจริยธรรมการวิจัยในคนในประเทศไทย (ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 (ต.ค.-ธ.ค.) พ.ศ. 2549 <http://www.med.cmu.ac.th/fercit/>) การจ่ายค่าตอบแทน (payment) เป็นเงิน หรือสิ่งของที่นักวิจัยให้กับบุคคล หรือผู้ให้ข้อมูล (Subjects) ในการเข้ามาเป็นอาสาสมัคร ในโครงการวิจัยเพื่อช่วยลดภาระอันจะเกิดขึ้นจากการมาเข้าร่วมวิจัยการตอบแทนแบ่งเป็น 4 ส่วนหลัก ได้แก่

1. Reimbursement- เงินจ่ายคืนตามจริงให้กับค่าใช้จ่ายที่อาสาสมัครจ่ายไปล่วงหน้าแล้ว เช่น ค่าจอดรถ ค่าโดยสาร
2. Compensation for time and inconvenience- เงินตอบแทนเป็นค่าเสียเวลาและความไม่สะดวก (บางคนรวมข้อนี้ไว้ในข้อ 1)
3. Appreciate payment at token levels- ของที่ระลึก เช่น บัตรกำนัล ตัวตุ๊กตาพยนตร์ มูลค่าไม่เกิน 200 บาท เป็นต้น
4. Incentive payment- เงินตอบแทนที่ไม่มีวงจำกัดตามข้อ 1-3 ข้างต้น

ข้อพิจารณาเชิงจริยธรรม - การมีค่าตอบแทนไม่ควรนับเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและประโยชน์ การจ่ายค่าตอบแทนสามารถทำได้แต่มูลค่าต้องไม่มากเกินไปจนเป็นการจูงใจที่ไม่เหมาะสม (undue inducement) ซึ่งทำให้บุคคลตัดสินใจเข้าร่วมวิจัยโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อตนเอง อยากรอบคอบ หรือทำให้บุคคลปกปิด บิดเบือนข้อมูลบางประการของตนเองเพียงเพื่อให้ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินและสิ่งของเป็นประการแรก

ดังนั้น คณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของตั้งข้อกำหนดการจ่ายค่าตอบแทนที่ให้อาสาสมัครดังตารางด้านล่าง

ข้อเสนอแนะที่ 1	ประมาณค่าตอบแทน	หมายเหตุ
<p>ข้อเสนอข้างต้น ใช้ได้กับอาสาสมัครใน clinical trials phase II-IV เท่านั้น เพราะผู้ป่วยที่เป็นอาสาสมัครได้ประโยชน์โดยตรงจากยา หรือเครื่องมือที่ทดลอง ทำให้บรรเทาโรคโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และได้รับการดูแลรักษาอย่างดีอยู่แล้ว แต่กลุ่มอื่นๆ ที่ต้องพิจารณาค่าตอบแทนมีอีกหลายกลุ่ม ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาสาสมัครสุขภาพดีที่เข้าร่วมการทดลองใน Phase I Clinical Trials - อาสาสมัครสุขภาพดีที่เข้าร่วมการวิจัยที่ไม่ใช่ clinical trials <p>เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์มีหลายโครงการที่ศึกษาวิจัยในผู้ป่วยบนหอผู้ป่วย หรือบุคลากรพยาบาล ซึ่งได้รับเงินเดือนอยู่แล้ว</p>	<p>จ่ายค่าตอบแทนให้อาสาสมัครครั้งละ <u>ไม่ต่ำกว่า</u> 300 บาท และ <u>ไม่เกิน</u> 500 บาท</p>	<p>- การจ่ายต้องจ่ายทุกครั้งที่มา ห้ามมีเงื่อนไขว่าจะจ่ายทั้งหมดเมื่อจบโครงการและทั้งอาสาสมัครในกลุ่มทดลอง (trial arm) และกลุ่มควบคุม (control arm) ได้เท่ากัน</p> <p>- ให้พิจารณาประเภทและความเหมาะสมของงานวิจัย การเสียเวลา และค่าแรงขั้นต่ำในภูมิภาคนี้ร่วมด้วย</p>

ข้อเสนอแนะที่ 2	ประมาณค่าตอบแทน	หมายเหตุ
<p>จ่ายค่าตอบแทนให้อาสาสมัครในโครงการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมศาสตร์ เช่น แบบสอบถามต่างๆ เป็นต้น</p>	<p>ควรให้ในรูปแบบของที่ระลึกมูลค่าไม่เกิน <u>ขึ้นละ</u> 100 บาท หรือจ่ายค่าตอบแทนไม่เกิน 100 บาท</p>	<p>- การจ่ายต้องจ่ายทุกครั้งที่มา ห้ามมีเงื่อนไขว่าจะจ่ายทั้งหมดเมื่อจบโครงการ และทั้งอาสาสมัครในกลุ่มทดลอง (trial arm) และกลุ่มควบคุม (control arm) ได้เท่ากัน</p>

จ่ายค่าตอบแทนให้อาสาสมัครสุขภาพดีใน Clinical trial Phase I ครบถ้วนแม้ว่าอาสาสมัครต้องออกจากโครงการก่อนกำหนดอันเนื่องมาจากเหตุผลทางการแพทย์ที่เกิดจากการทดลองยา แต่ถ้าอาสาสมัครถอนตัวด้วยเหตุผลทางการแพทย์อื่น ๆ หรือเหตุผลส่วนตัว ผู้วิจัยอาจจ่ายตามสัดส่วนของการเข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ ทั้งนี้ ต้องเขียนไว้ในข้อมูลหรือคำชี้แจงอาสาสมัคร